

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Joannis Pierii Valeriani Bellunensis Hieroglyphica, Sive De
Sacris Ægyptiorum Aliarumque Gentium Literis,
Commentariorum Libri LVIII**

Valeriano, Pierio

[Lipsiae] ; Francofurti Ad Moenum, 1678

Celeritas.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14259

matris lamentationem. Pervulgatum tamen apud multos populos & nationes fuit, Reges suos, ut nuper dicebamus, pro Diis colere. Nam & Romani non tantum Reges plerisque suos, verum etiam eorum uxores divinis honoribus honestarunt, & nonnullis templa, & sacra etiam instituerunt. Quantum vero pertinet ad fulmen, eo tolerabilius id Alexandro concedendum, quo insolentius Lyfimachus ab Alexandri morte particulam ejus regni fortitus, non quam armis virtute sua illa subegisset, sed ex Regis tabulis adeptus esset, lancea cælum tangere se jaçabat: quod tantumdem erat, ac si famam astris terminare se diceret. Qua de causa Passades Byzantinus hominis vanitatem irridens, ad suos conversus ait: *Cavendum ne is lancea mucrone cælum medium pertundat.* Quodque impatientius aliquis ferat, Clearchus Heracleæ tyrannus fulmen gestavit, & ex liberis unum Ionitru appellavit. Quanta vero Clyti, quanta Demetrii fuit insolentia, quorum iste non magna admodum regni parte ab Alexandro accepta, Jovem se vocari passus est, responsa sua pro oraculis haberi gavissus: ille, quatuor ad summam navibus demersis, Neptunus vocitari voluit, tridentemque gestavit? Ut minus jam Salmonea miremur eo proventum infanix, ut flammam Jovis, & Olympi fortis imitaretur. Nam, ut apud Maronem:

Æt. lib. 6.

*Quattuor is in vectus Equis & lampada quassans,
Per Graiùm populos, mediamq; per Elidum urbem
Ibat ovens, Divùmq; sibi poscebat honores,
Demens, qui nimbos, & non imitabile fulmen
Aëre, & cornipedum cursu simulabat Equorum.*

Fabula.

Longe vero felicius atque tutius Numa Pompilius eliciendorum fulminum rationem invenit. Nam cum quædam occulta sacra ad fulmina expianda noscere cuperet, Egeriam consuluit, quæ respondisse fertur, ut Aventinum peteret, & fontem, qui in antro quodam erat, melle & vino generosiore inficeret, quo solebant hora certa Dæmones duo subundi convenire. Hi erant Picus & Faunus. Curaret vero ille sibi latebras, in quas abditus ab advenientibus illis non conficeretur, ipse tamen fontem intueretur, disponderetque per fontis marginem retia, prout opportunum sibi videretur. His peractis Dii venerunt, & potus allesti suavitate multum ebiberunt: tandem sopore gravati ibidem, ubi consisterant, somno se prostravere, quos ita gravatos Numa impiecit in rete, qui videntes se captos, in varias se formas transformabant. Sed cum nihil quicquam proficerent, ad veras tandem effigies rediere, Numamque ut retia solveret oraverunt. Rex se non prius retia soluturum dixit, quam de placando Jove docerent. Illi & hoc docuerunt, quæ scilicet ratione cælo Jupiter eliceretur, quoque modo fulmen expiaretur. Unde Jovi Elicio nomen datum, cujus templum in Aventino positum, ubi res hæc contigerat. Scio fabulam importuno loco positam, sed quia non ita vulgata est, minime fuit dissimulanda. Ne vero nos alienæ gloriæ detractoribus favere videamur, Alexandro fulmen merito attributum dixerim, ea de causa, quod annos vix tres & triginta natus, celeritate mira Orientales fere omnes nationes subegerat, & Oceanum ipsum enavigaverat, ut non immerito, Cæsar, qui pari saltem animo ad eam rerum amplitudinem aspirabat, cum Gades venisset, animadvertens apud Herculis templum Magni Alexandri imagine, ingemuerit, atque (ut Tranquillus ait) pertæsus sit ignaviam suam: quod nihil tum à se memorabile actum esset in ætate, qua jam Alexander orbem terrarum subegisset.

In Casare
c. 7.

CELERITAS. CAP. XXVIII.

Est enim fulmen ante omnia velocissima omnino celeritatis indicium, quam Poetæ cum volent exprimere, dicunt, *fulminis ocyor alis.* Idem ex antiquorum numis manifestum est: ut in eo cuius inscriptio est, Q. P. I. N. U. S., Equus habetur in pernicem cursum admissus, caudæ exporreçta, fulmine subsequente, lancea protenta, quod innuere videtur, provinciam susceptam summa celeritate peragrata, negotiumque quam ocyssime confectum. Nam & Ptolemæus, unus ex Aegypti Regibus, promptitudinis & audaciæ causa *νεογονός* appellatus est, ait Pausanias. Facit huic rei fidem numus alius, in quo caput humanum est, Capræ coopertum spolio, sub cuius jugulo fulmen est, & arcus ab occipite: ab altera vero parte Pegasus, cum sagitta subjacente, omnia uti palam est velocitatis indicia, cum præsertim inscriptio sit, Λ. Ρ. Α. Ρ. Y. De quo quidem Papyrio (qui ob mirificam in agendis rebus

Allestinationem atque celeritatem, Curforis cognomentum meruit) multa rerum scriptores memoris prodidere. Equorum porro velocitatem in Curuli certamine fulguri comparat Hesiodus Her-
culis Scuto, ubi dicit:

Ἰππὸν δ' ἰππεὶα ἴσθω

Ἰκελθὲ ἀπὸ τῆς πατρὸς διὸς ἀργόχοιο.

Quem Statius secutus ait:

Illicet, igne Jovis lapsisque citatior Astris,

Et infestius idem Hesiodus de Equis in cursum à Pallade concitatis:

Ἰππὸν δ' ἀμωδὸς παρὰ θρόνον Ἰκελοὶ περὶ ἡὲ θυέλλῃ.

Quod proxime accedit ad Papiniani sententiam.

CELEBRITAS. CAP. XXIX.

IN Angurali disciplina fulmen tam in publica quam in privata opera vibratum, atque etiam per
nocturnam imaginem in somniis visum, celebritatem nominis, & magnarum rerum auspicia facit.
Nam Olympiæ Alexandri fulmen per somnium oblatum, futuræ in filio claritatis indicium fuit. Illa
enim prior nocte, qua se viro adjunxit, existimavit facto tonitru in uterum sibi fulmen illabi, ex cu-
jus icu magno excitato incendio, in flammam inde late diffusam abire visum. Quid vero hic memo-
rem Julæ filia Cæsaris monumentum icum fulmine? Quid Euripidis Poetæ Tragici, atque Ly-
curgi sepulchra de caelo tacta? Quid Veliternum murum? Quid Eutimi Picæ, aut Horatii Coclitis,
aut Probi Imperatoris, aut Taciti & Floriani statuas eodem modo affatas? quæque hujusmodi exem-
pla plurima declamatione, quam olim de fulminum significationibus edidimus, explicata sunt:
quorum significata in hanc nominis amplitudinem accepta, tam Aruspicum responsis, quam eventis
postea comprobata reperiuntur.

ELOQUENTIÆ VIS, CAP. XXX.

Quod vero de claris Eloquentiæ viris dictum, ut de Pericle & aliis reperimus apud antiquos, eos
cicere tonitrus, & fulgura dispergere solitos, cum orarent, tanta erat animorum percussio & in-
dicentium sententia motus, tanta verborum autoritas, de sacra dubio procul lectione metapho-
ram sumpserunt. Psalmo enim centesimo supra quartum & trigessimum canitur: *Educit nubes ab extre-
ma terra, fulgurum veritatem in pluviam.* Ubi per nubes viri sancti intelliguntur, per fulgura vero persua-
dendi vis, per pluviam eloquentia: de quo plura alibi, Et quod alibi. David: *Vox, ait, tonitru tui in
viam,* eo hieroglyphico significat Evangelii voces, quæ de caelo divinitus intonaturæ essent, & uni-
versum terrarum orbem (id enim rota est) commoturæ attonitumque reddituræ. Eodem modo
per fulgura verba Christi signari tradit Eucherius, eoque spectare Psalmi dictum: *Et fulgur mul-
tiplicavit, & conturbavit eos,* de Judæorum confusione, qui ei nulla in re unquam resistere potue-
runt. Et Hieronymus primis Hebræorum castris, *Ramesen,* tonitru gaudium interpretatus, divina
verba, & quæ voces sunt in sacris literis, per tonitrum accipi docet, quod cœlitus editæ excipiuntur.
Fulminis vero radii descripti, quæ ipsæ coruscationes sunt, ad ejusdem Evangelii pertinent clarita-
tem & tamam, de quibus Psalmo: *Illuxerunt coruscationes tuæ orbi terrarum.*

CLEMENTIA. CAP. XXXI.

IN Antonini Pii, atque etiam in aliquot Nervæ numis cernere est fulmen in toto collocatum, quod
manifestum & pulchrum admodum est clementiæ signum: arguit enim offendendi potestatem pe-
nes ipsum Imperatorem esse, verum ob ejus clementiam quiescere: quod perinde est atq; illud quod
Apum regem ajunt aculeo quidem præditum esse, verum eum in vulnus numquam exeri. Primam
vero hujus virtutis laudem aetate nostra tulit Julius Medices Princeps noster, qui simul ac bonorum
in eum studiis inclinatis Pont. Max. electus atq; salutatus est, omnium statim, & earum quidem atro-
cissimarum injuriarum oblitus, iis omnibus evestigio pepercit, quos adversarios habuerat iniquissi-
mos, quos hostes totius vitæ cursu perpeffus erat insensibilissimos, quique non bonis tantum & fortunis
ejus, sed & vitæ modis omnibus infidati sapius fuerant. Quare Clementis nomen, ut tantæ mansue-
tudinis pignus perpetuumque monumentum, assumpsit, ita summa totius vitæ moderatione con-
servavit.

A a a a

servavit,